

Nr 167.

Godkänd av första kammaren den 15 maj 1924.

Godkänd av andra kammaren den 16 maj 1924.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 2 juni 1922 om automobilskatt m. m. ävensom i ämnet väckta motioner.

(Bevillningsutskottets betänkande nr 41.)

Till Konungen.

I en den 21 mars 1924 dagtecknad proposition, nr 206, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* antaga vid propositionen fogade förslag till

1:o förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 2 juni 1922 (nr 260) om automobilskatt,

2:o förordning om särskild skatt å bensin;

dels besluta, att rubriken 1099 i gällande tulltaxa skall från och med den 1 juli 1924 erhålla följande ändrade lydelse:

	Kvantitet för tullbe- räkningen.	Tullsats.	
		Kronor	öre
1099 Mineraloljor, nativa eller råa ävensom renade: petroleumbensin och gasolin	1 lit.	—	01
1099 ¹ / ₃ andra slag, såsom lysoljor och smörjoljor; ävensom paraffin, rå eller renad, jordvax (ozokerit) samt ceresin	—	fria.	

dels förklara, att vad i § 4 h) i förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor är stadgat i fråga om tullfrihet för skepps-förnödenheter från och med den 1 juli 1924 icke skall hava avseende å till tulltaxerubriken 1099 hänförlig vara, då den medföres å farkost såsom driftmateriel för denna;

dels besluta, att från och med den 1 juli 1924 tullfrihet må åtnjutas för sådan vara, då den till riket medföres å fortskaffningsmedel såsom driftmateriel för detta, dock endast för den myckenhet, som vederbörande tullmyndighet prövar icke överstiga behovet under resan;

dels ock besluta, att vid restitution jämlikt 3 § i förordningen om särskild skatt å bensin av sådan skatt tillika skall restitueras den å bensinen belöpande tull.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehäft, bland andra, följande tre inom riksdagen väckta motioner, nämligen nr 294 i första kammaren samt nr 419 och nr 443 i andra kammaren.

I motionen nr 294 i första kammaren har hemställts, att riksdagen måtte besluta:

1:o) att 5 § c) av förslaget till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 2 juni 1922 om automobilskatt skall erhålla följande lydelse:

för annan automobil, med ringar av mjuk kautschuk, med åtta kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens egen vikt vid användning av tyngsta till automobilen hörande karosseri;

2:o) att i 5 § sista stycket orden »som avses i c) och d)» skola utgå;

3:o) att uti 1 § av förslaget till förordning om särskild skatt å bensin den särskilda skatten må bestämmas till 8 öre för liter;

4:o) att rubriken 1099 i gällande tulltaxa skall från och med den 1 juli 1924 erhålla följande ändrade lydelse:

	Kvantitet för tullbe- räkningen	Tullsats	
		Kronor	öre
1099. Petroleumbensin och gasolin	1 lit.	—	02

I motionen nr 419 i andra kammaren har väckts förslag, i syfte att den föreslagna särskilda skatten skulle komma att omfatta ej blott bensin utan jämväl alla andra slag av flytande motorbränsle, inbegripet motorsprit, med undantag av fotogen och råolja.

I motionen nr 443 i andra kammaren har förslagits, bland annat, att riksdagen måtte avslå föreliggande proposition, i vad den avser förhöjning av skatten å automobiler.

Såsom chefen för finansdepartementet närmare utvecklat, torde den nuvarande beskattningen av automobilväsendet icke inbringa tillnärmelsevis tillräckliga medel att ersätta den av automobiltrafiken förorsakade väglitningen. Med hänsyn härtill har riksdagen ansett befogat, att en höjning vidtages av det bidrag automobilväsendet lämnar till vägarna.

Då riksdagen här efter haft att taga ställning till frågan, efter vilka grunder detta ökade bidrag lämpligen bör uttagas, har riksdagen icke kunnat helt ansluta sig till de i propositionen föreliggande förslagen.

Då skatten å själva fordonen åtminstone icke i högre grad tager hänsyn till den förslitning å vägarna automobilerna åstadkomma, verkar densamma ofta godtyckligt. Uttages en mera avsevärd del av de behöfliga skattebeloppen å denna väg, skulle de vagnar, som kördes i yrkesmässig trafik eller eljest användes i större utsträckning, försättas i ett i förhållande till andra automobiler gynnsamt läge. Såsom ett särskilt skäl att icke här i landet uttaga högre skatt genom avgift å innehavet kan framhållas, att, till följd av med klimatförhållandena sammanhängande omständigheter, möjligheten att utnyttja fordonen är väsentligt olika inom skilda delar av landet. Härtill kommer att med gällande uppborðsförfarande skatten å fordonen, som erlægges i sin helhet vid ett och samma tillfälle, för de skattskyldiga kännes mera betungande än å ringarna eller bränslet utgående avgifter. Även om det ur flera synpunkter kan anses lämpligt och rättvist, att, vid sidan av efter andra grunder utgående avgifter, bibehålla en skatt å fordonen, synes på ovan anförda skäl försiktighet böra iakttagas vid skatteskalans avvägande. På grund därav och då de ökade skattebelopp, automobilismen bör erlægga till vägväsendet, synas lämpligare kunna uttagas genom avgifter å förbrukningsartiklar, har riksdagen ansett, att någon höjning av skatten å fordonen icke bör vidtagas.

Den i motiveringen till propositionen behandlade möjligheten att höja skatten å gummiringar har vissa företräden ur synpunkten av en rättvis skattefördelning. Emellertid utgör redan nu skatten ett i förhållande till ringarnas eget värde avsevärt belopp. Det torde därför kunna ifrågasättas, om ringarna tåla en så stark ökning av skattebelastningen, att ett mera betydande belopp därigenom skulle kunna erhållas. Riksdagen har därför icke biträtt ett i motionsväg framställt förslag om höjning av ringskatten.

En tredje väg, å vilken automobilskatten skulle kunna uttagas, vore att med en särskild avgift belägga det för automobildriften använda bränslet. En dylik beskattningsmetod är såtillvida tillfredsställande, som bränslet kan betraktas såsom en god mätare av den vägförstörande verkan automobilerna utöva, då mängden av förbrukat bränsle i regel står i direkt proportion till den vägsträcka automobilen tillryggalagt, automobilens tyngd samt körhastigheten. Mot en bränsleskatt hava, då fråga om en sådan skatt tidigare väckts, framställts flera erinringar, framför allt, att skatten näppeligen skulle kunna avvägas så, att icke jämväl bränsle, som användes för andra ändamål än automobildrift, komme att drabbas av densamma. Genom att, såsom i propositionen föreslagits, erlagd skatt komme att återbetalas i det övervägande flertalet fall, där bensinen i större omfattning använts för annat ändamål än motordrift, torde dock värdet av de framförda betänkligheterna betydligt förringas. Med hänsyn härtill har riksdagen ansett sig kunna förorda införandet av en avgift å motorbränsle.

Enligt propositionen har icke annat slag av motorbränsle än bensin gjorts till föremål för beskattning. För närvarande torde bensinen vara det enda slag av bränsle, som i större omfattning användes för automobildrift. På grund av de lättnader i de hittillsvarande villkoren för försäljning av motor-

sprit, som riksdagen numera, med bifall till propositionen nr 193 (riksdagens skrivelse nr 166), beslutat, har emellertid större möjlighet vunnits för, att motorspriten skall komma att mera allmänt vinna avsättning för motordrift. I den mån så bleve förhållandet, komme en skatt, som drabbade enbart bensinen, icke längre att utgöra en rättvis grund för skattefördelningen. Riksdagen har därför funnit den särskilda skatten böra omfatta jämväl motorsprit samt antagit det i enlighet härmed omarbetade författningsförslaget.

Beträffande skattens belopp har riksdagen beslutat en höjning med 1 öre till 5 öre för liter. Härigenom skulle åtminstone större delen av det skattebelopp, som beräknats skola inflyta genom en höjning av skatten å fordonen, komma att ersättas.

Genom den föreslagna tullen å bensin erhålles den fördelen, att bensinen kommer att behandlas såsom tullpliktig vara och förty olovlig införsel av bensin bliva straffbar. Enligt riksdagens mening föreligger icke ur annan synpunkt skäl för införande av sådan tull. Med hänsyn härtill har riksdagen ansett tullavgiften böra begränsas till en tiondedel av den föreslagna eller till 1 öre för 10 liter.

Ehuru på ovan anförda grunder jämväl motorspriten bör drabbas av den särskilda skatten, synas dock flera skäl tala för att till en början befria spriten från skattens utgörande. På grund av den kraftiga utveckling, automobilismen tagit och säkerligen alltfort kommer att taga, är det givetvis av stor vikt att erhålla ett inhemskt motorbränsle. Betydelsen härav ökas därigenom, att det torde kunna ifrågasättas, om tillgången på bensin kan för en mera avsevärd framtid täcka den år från år stegrade efterfrågan. Man måste följaktligen räkna med, att bensinen skall komma att fördyras. Det får därför anses förenligt med en klok ekonomi att, i den mån så kan ske utan större uppoffringar från det allmännas sida, de redan förefintliga sulfittfabrikerna beredas möjlighet att i större utsträckning än hittills framställa sprit för automobildrift. Genom att denna produktion upprätthålles och utvecklas böra ökade erfarenheter kunna vinnas rörande spritens användbarhet för berörda ändamål, vare sig densamma användes i förening med bensin eller enbart, samt tillfälle erhållas att åstadkomma tekniska förbättringar beträffande spritens framställning och denaturering.

Oaktat motorspriten torde kunna tillhandahållas till ett pris icke överstigande bensinens, synas vissa svårigheter förefinnas för denna sprit att upptaga tävlan med bensinen. En övergång från bensin- till spritförbrukning kan knappast väntas äga rum, för såvitt ej priset å spriten sättes avsevärt lägre än bensinpriset. Under den tid motorspriten, ej minst på grund av försäljningsrestriktioner, varit så gott som utestängd från marknaden, har vidare försäljningen av bensin organiserats genom ett väl utvecklat distributionsnät. En nödvändig förutsättning för, att motorspriten skall kunna med framgång konkurrera med bensinen, synes därför vara, att ett stöd gives åt sulfitspritindustrien under den tid, som

motorspriten inarbetas å marknaden. Riksdagen har ansett, att ett sådant stöd lämpligen bör lämnas i form av tillfällig befrielse från den särskilda skatten. Av det nu anförda följer därför, att, i den mån berörda syfte vinnes och förty förutsättningarna för den medgivna skattebefrielsen icke längre förefinnas, densamma bör upphöra. Därest det åter skulle framgå, att motorspriten trots dessa lättnader saknade möjlighet att upptaga tävlan med det utländska bränslet, skulle jämväl anledning saknas att bibehålla nämnda undantagsbestämmelse. Riksdagen har på grund av det nu anförda beslutat, att den särskilda skatteförordningen, i vad den avser motorsprit, skall träda i tillämpning först fem år efter det bensinskatten införts.

Genom det nu anförda har riksdagen även angivit sin ståndpunkt till ovanberörda, i motionerna nr 294 i första kammaren samt nr 419 och nr 443 i andra kammaren framställda yrkanden.

Mot de föreslagna detaljändringarna i automobilskatteförordningen har riksdagen icke funnit något att erinra.

Då i förordningen om handel med skattefri sprit närmare angivits, vad med motorsprit förstås, har riksdagen ansett tillräckligt att hänvisa till den i sistnämnda förordning lämnade bestämningen. Den särskilda skatten å motorsprit torde böra erläggas av den, för vilkens räkning denaturering sker, i samband med denatureringen. Föremål för skatten utgör den färdigdenaturerade varan. För den händelse i denatureringsmedlet ingår bensin, bör restitution av erlagd bensinskatt kunna medgivas jämlikt 3 § b).

Slutligen har riksdagen ansett, att förordningen, i vad den avser skatt å bensin, bör träda i kraft redan den 1 juni 1924.

På grund av vad sålunda anförts har riksdagen, som icke kunnat oförändrad bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 206, med anledning tillika av motionerna nr 294 i första kammaren samt nr 419 och nr 443 i andra kammaren, sistnämnda motion i här ifrågakvarande del, för sin del

a) antagit ovan omförmälda, vid propositionen fogade förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 2 juni 1922 om automobilskatt med den ändringen att 5 § erhåller följande lydelse:

5 §.

Skatt utgår för helt kalenderår räknat med följande belopp:

- a) för motorcykel utan bivagn med femton kronor;
- b) för motorcykel med bivagn med tjugufem kronor;
- c) för annan automobil, med ringar av mjuk kautschuk, med åtta kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens egen vikt vid användning av tyngsta till automobilen hörande karosseri; samt

d) för annan automobil, med ringar av annat ämne än mjuk kautschuk, med femtio kronor för varje påbörjat tal av etthundra kilogram av automobilens egen vikt vid användning av tyngsta till automobilen hörande karosseri.

b) antagit följande förslag till

Förordning om särskild skatt å bensin och motorsprit.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

För bensin, som till riket införes och för vilken icke enligt särskilda bestämmelser tullfrihet åtnjutes, samt för motorsprit skall i den ordning nedan stadgas erläggas särskild skatt av 5 öre för liter.

I denna förordning förstås med

bensin mineraloljor, vilka enligt gällande tulltaxa hänföres till petroleumbensin eller gasolin; samt med

motorsprit sådan sprit, som enligt gällande förordning angående handel med skattefri sprit är att anse såsom motorsprit.

2 §.

1 mom. Särskild skatt å bensin skall samtidigt med tullen till tullverket erläggas.

Om betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt påföljd för fördröjd eller utebliven betalning gäller beträffande särskild skatt å bensin vad rörande tullavgifter finnes stadgat.

2 mom. Särskild skatt å motorsprit skall erläggas av den, för vilkens räkning denaturering sker. Inbetalning av skatten skall verkställas genom insättning å statsverkets giroräkning i riksbanken för statskontorets räkning.

3 §.

Restitution av skatt, som i denna förordning avses, må åtnjutas:

a) för bensin eller motorsprit, som i oförändrat skick till myckenhet av minst femhundra liter på en gång utföres till utrikes ort eller svensk frihamn; samt

b) för bensin, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för annat tekniskt ändamål än motordrift.

4 §.

Restitution enligt 3 § b) må tillgodokomma allenast den, som erhållit förhandstillstånd att åtnjuta sådan förmån.

Meddelande av tillstånd, som nu är sagt, ankommer på Kungl. Maj:t, som jämväl bestämmer de närmare villkoren för tillståndets åtnjutande. Tillstånd

må icke meddelas annan än den, som är känd såsom redbar och i övrigt prövas lämplig.

5 §.

Fråga om restitution av erlagt skattebelopp prövas av generaltullstyrelsen.

Därest, restitution medgivits, skall styrelsen av medel, som influtit genom särskild] skatt å bensen, till vederbörande utbetala vad som sålunda skall restitueras.

6 §.

De närmare bestämmelser, som erfordras för tillämpning av denna förordning, meddelas av Konungen.

7 §.

Angående fördelning av influten skatt är särskilt stadgat.

Denna förordning träder i kraft, i vad densamma avser särskild skatt å bensen, den 1 juni 1924 samt, i vad den avser särskild skatt å motorsprit, den 1 juli 1929.

c) beslutat, att rubriken 1099 i gällande tulltaxa skall från och med den 1 juni 1924 erhålla följande ändrade lydelse:

		Kvantitet för tullberäkningen.		Tullsats.	
				Kronor	öre
1099	Mineraloljor, nativa eller råa ävensom renade: petroleumbensin och gasolin	10 lit.	—	01	
1099 1/2	andra slag, såsom lysoljor och smörjoljor; ävensom paraffin, rå eller renad, jordvax (ozokerit) samt ceresin	—	fria		

d) förklarar, att vad i § 4 h) i förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor är stadgat i fråga om tullfrihet för skeppsförnödenheter från och med den 1 juni 1924 icke skall hava avseende å till tulltaxerubriken 1099 hänförlig vara, då den medföres å farkost såsom driftmateriel för denna;

e) beslutat, att från och med den 1 juni 1924 tullfrihet må åtnjutas för sådan vara, då den till riket medföres å fortskaffningsmedel såsom driftmateriel för detta, dock endast för den myckenhet, som vederbörande tullmyndighet prövar icke överstiga behovet under resan;

f) beslutat, att vid restitution jämlikt 3 § i förordningen om särskild skatt å bensin av sådan skatt tillika skall restitueras den å bensinen belöpande tull.

Vilket riksdagen härmed får för Eders Kungl. Maj:t tillkännagiva.

Stockholm den 16 maj 1924.

Med undersätlig vördnad.
